

V. XIZMATLAR

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo‘naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirishning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda mamlakatimizda olib borilayotgan bozor islohotlari jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal qilishda xizmat ko‘rsatish sohasining rolini oshirishga katta ta‘sir ko‘rsatadi. Xizmatlarning xilma-xilligi aholining katta qismini hayot sifatini va farovonligini yaxshilash imkonini beradi.

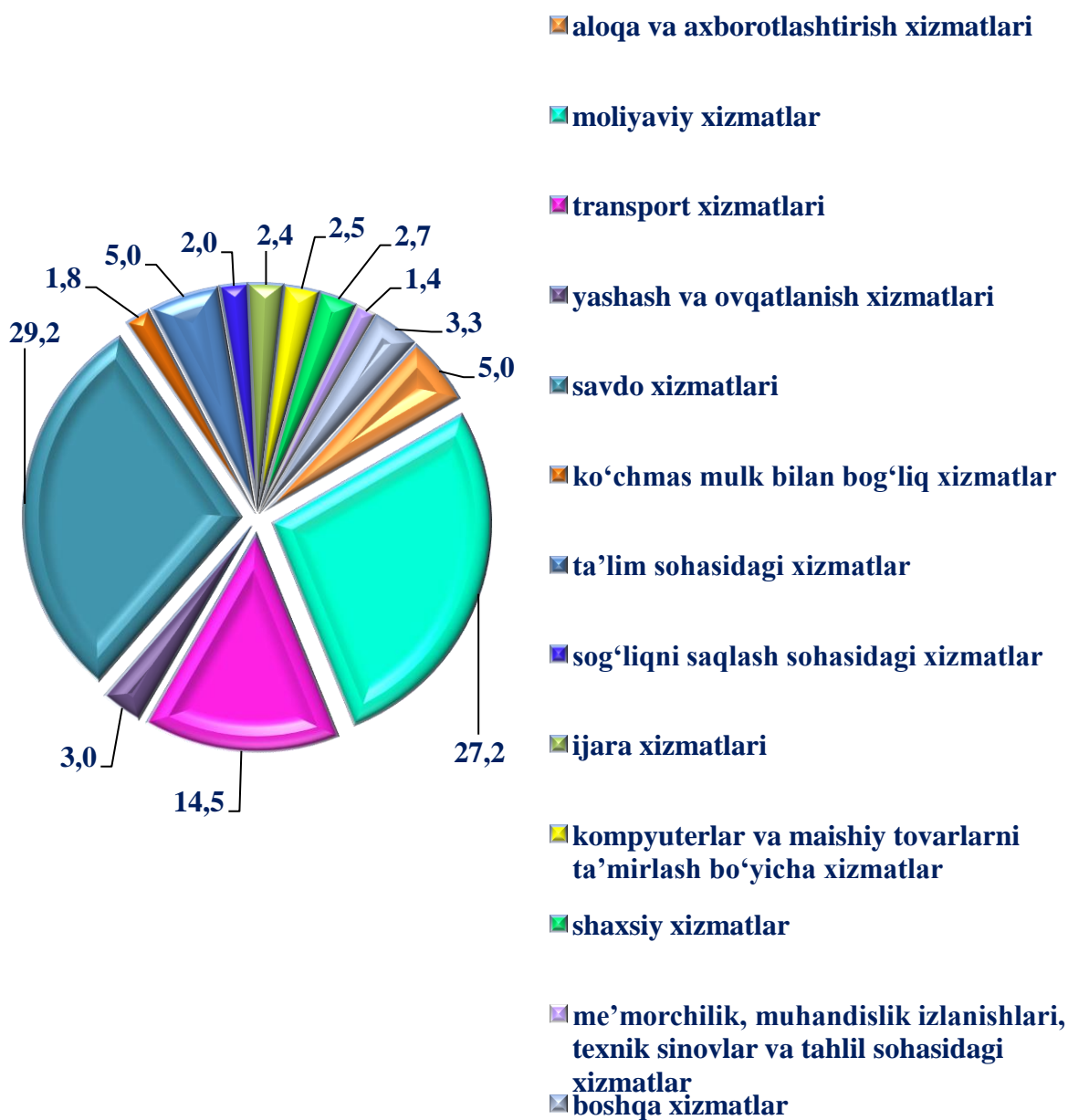
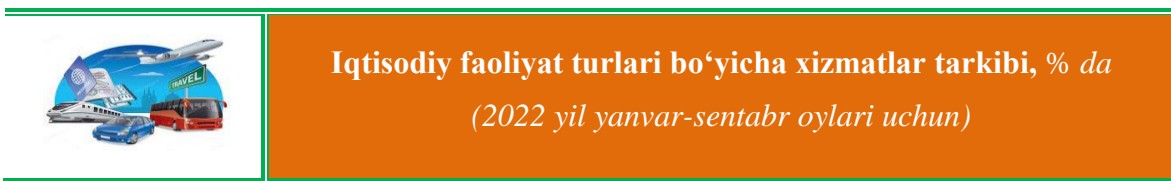

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) bozor xizmatlarining hajmi

	<i>Miqdori, (mlrd.so‘m)</i>	<i>O‘shish sur‘ati, foiz</i>	<i>Jamiga nisbatan foizda</i>
Xizmatlar – jami	5 844,3	114,7	100,0
<i>shu jumladan asosiy turlari bo‘yicha:</i>			
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	291,8	122,1	5,0
moliyaviy xizmatlar	1 592,6	127,2	27,2
transport xizmatlari	844,9	105,0	14,5
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	824,7	104,6	14,1
yashash va ovqatlanish xizmatlari	175,9	110,0	3,0
savdo xizmatlari	1 705,8	111,2	29,2
ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlar	107,6	106,4	1,8
ta‘lim sohasidagi xizmatlar	290,5	111,8	5,0
sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	114,3	99,5	2,0
ijara xizmatlari	141,7	136,1	2,4
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta‘mirlash bo‘yicha xizmatlar	145,4	105,5	2,5
shaxsiy xizmatlar	160,1	110,3	2,7
me‘morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	82,2	103,4	1,4
boshqa xizmatlar	191,5	110,7	3,3

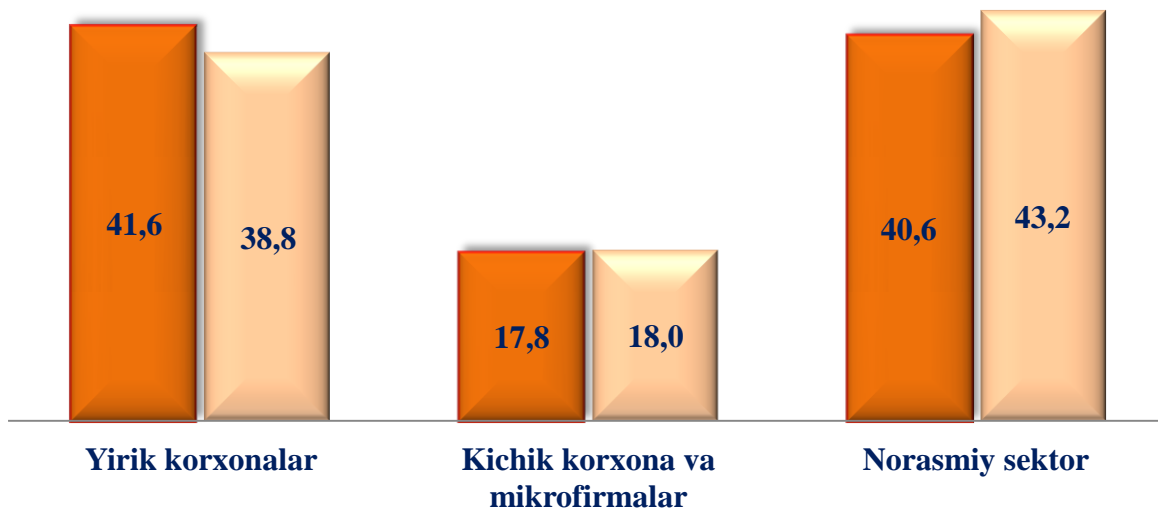
Xizmatlar tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari (29,2 %), moliyaviy xizmatlar (27,2 %), transport xizmatlari (14,5 %) va ta'lim sohasidagi xizmatlari (5,0 %) ni tashkil etadi.

Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlarni me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (1,4 %), ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar (1,8 %) hamda sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (2,0 %) egalladi.

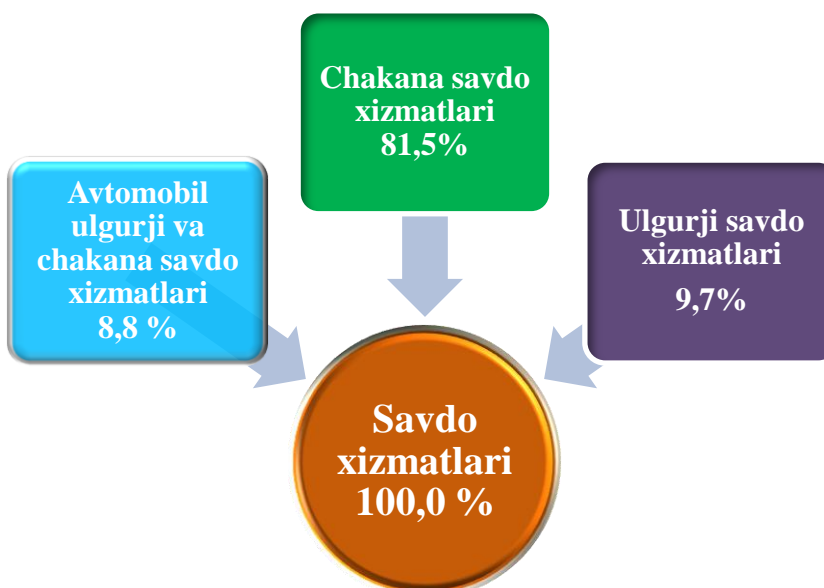
Xizmatlar tarkibida mulkchilik shakllari ulushlarining o'zgarish dinamikasi, % da

■ 2021 yil yanvar-sentabr ■ 2022 yil yanvar-sentabr

Bozor xizmatlarining umumiy hajmidagi savdo xizmatlari eng yuqori ulushni (29,2 %) tashkil etadi. Savdo oddiy taqsimlash mexanizmidan iste'molchiga yo'naltirilgan bozor talablarini shakllantirish jarayonlarida faol ishtirokchiga aylandi. Hozirgi vaqtda, savdo xizmatlari iqtisodiyotda ko'rsatilgan jami xizmatlar hajmining sezilarli qismi hisoblanadi.

Savdo xizmatlari tarkibida chakana savdo (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) xizmatlari yuqori ulushni tashkil etadi – 81,5 foiz, ulgurji savdo xizmatlari 9,7 foiz va avtomobil ulgurji va chakana savdo xizmatlari 8,8 foizni tashkil etdi.

Savdo xizmatlari hajmi va o'sish darajasining hududlar kesimida taqsimlanishi
(2022 yil yanvar-sentabr)

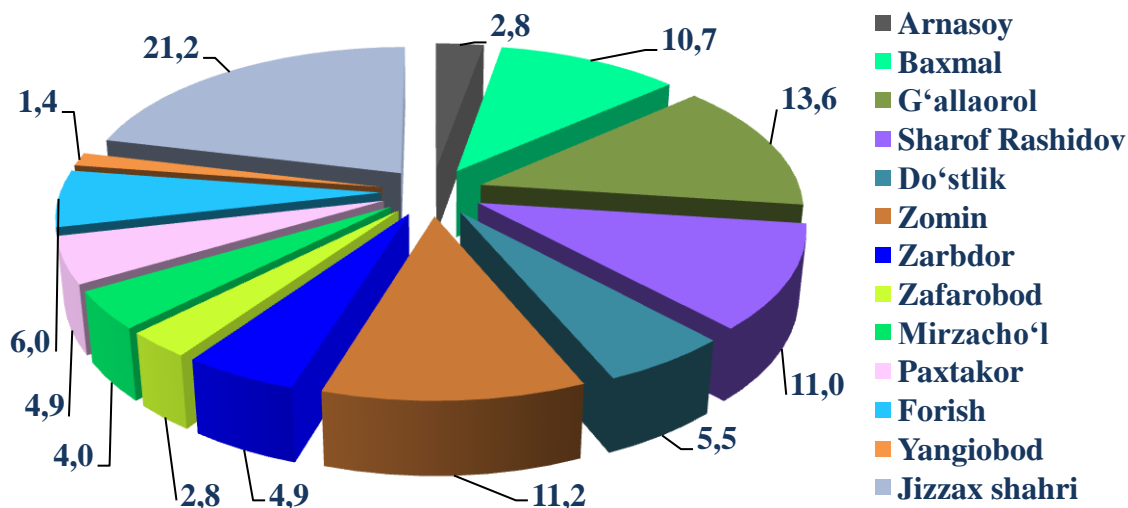
	<i>Mlrd.so'm</i>	<i>2021 yil yanvar-sentabriga nisbatan foiz</i>	<i>Jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi, % da</i>
Jizzax viloyati	1 705,8	111,2	100,0
<i>shahar:</i>			
Jizzax	360,9	115,0	21,2
<i>tumanlar:</i>			
Arnasoy	48,7	102,0	2,8
Baxmal	182,9	125,6	10,7
G'allaorol	232,8	109,3	13,6
Sharof Rashidov	187,6	110,4	11,0
Do'stlik	94,0	118,9	5,5
Zomin	190,5	107,5	11,2
Zarbdor	83,2	102,7	4,9
Zafarobod	47,6	101,0	2,8
Mirzacho'l	68,6	104,6	4,0
Paxtakor	84,0	113,9	4,9
Forish	101,7	103,8	6,0
Yangiobod	23,3	101,7	1,4

Savdo xizmatlari hududlar bo'yicha tahlil qilinganida, o'tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o'sish sur'atlari Baxmal (125,6 %) va Do'stlik (118,9 %), Jizzax shahrida (115,0 %), Paxtakor (113,9 %) tumanlarida qayd etildi.

Uncha yuqori bo'lmagan o'sish sur'atlari esa, Zafarobod (101,0 %), Yangiobod (101,7 %) va Arnasoy (102,0 %) tumanlarida qayd etildi.

Savdo xizmatlarining umumiy hajmida hududlar ulushi, % da
(2022 yil yanvar-sentabr)

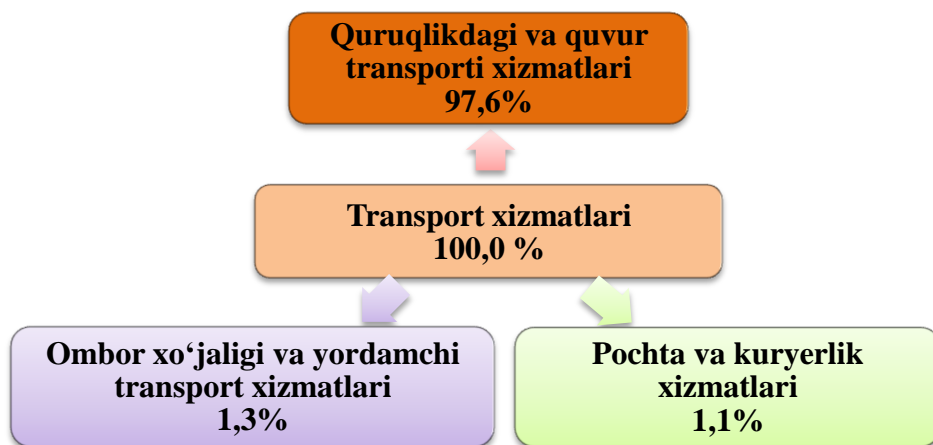

Savdo xizmatlari bo'yicha yuqori ulushga ega bo'lgan hududlar Jizzax shahri (21,2 %), G'allaorol (13,6 %), Zomin (11,2 %), Sharof Rashidov (11,0 %) va Baxmal (10,7 %) tumanlari hisoblanadi.

Uncha yuqori ulushga ega bo'lmagan hududlar esa, Yangiobod (1,4 %), Arnasoy va Zafarobod (2,8 %) va Mirzacho'l (4,0 %) tumanlaridir.

Transport xizmatlarining tarkibi, % da
(2022 yil yanvar-sentabr)

Xizmatlar tarkibida savdo va moliya xizmatlaridan keyin transport xizmatlari ulushi (14,5 %) yuqoriligini ko'rish mumkin.

Shuningdek, qayd etish joizki yuklar va yo'lovchilarni tashish bo'yicha xizmatlar hajmining oshishining asosiy omillari – bu yangi bino va inshootlarni qurish va rekonstruksiya qilish, sanoat zonalarini tashkil etish va kengaytirish, savdo tarmoqlarini kengaytirish, turizm faoliyatini rivojlantirish hisoblanadi.

Transport xizmatlari tarkibida avtomobil transportining ulushi 100,0 foiz bilan asosiy ustunlikka ega.

Transport xizmatlari hajmi va o'sish darajasining hududlar kesimida taqsimlanishi (2022 yil yanvar-sentabr)

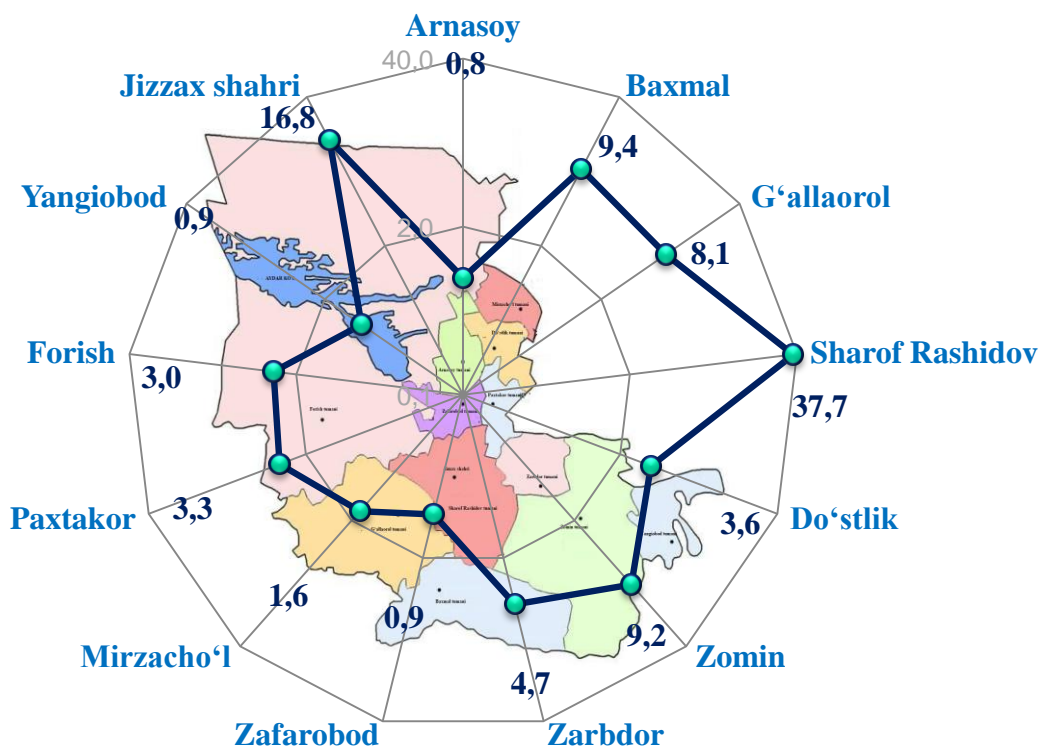
	<i>Mlrd.so'mda</i>	<i>2021 yil yanvar-sentabriga nisbatan foizda</i>	<i>jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi, foiz</i>
Jizzax viloyati	844,9	105,0	100,0
<i>shahar:</i>			
Jizzax	141,6	103,4	16,8
<i>tumanlar:</i>			
Arnasoy	6,8	102,9	0,8
Baxmal	79,7	99,4	9,4
G'allaorol	68,8	101,5	8,1
Sharof Rashidov	318,0	108,9	37,7
Do'stlik	30,5	107,9	3,6
Zomin	77,4	104,5	9,2
Zarbdor	39,9	102,0	4,7
Zafarobod	7,9	98,1	0,9
Mirzacho'l	13,5	105,5	1,6
Paxtakor	27,9	105,5	3,3
Forish	25,4	101,7	3,0
Yangiobod	7,5	104,4	0,9

Tumanlar o'rtasida transport xizmatlari bo'yicha o'tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o'sish sur'atlari Sharof Rashidov (108,9 %), Do'stlik (107,9 %), Paxtakor va Mirzacho'l (105,5 %) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlari bo'yicha uncha yuqori bo'lmagan o'sish sur'atlari Zafarobod (98,1 %) va Baxmal (99,4 %) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlarining umumiy hajmida hududlarning ulushi, % da
(2022 yil yanvar-sentabr)

Transport xizmatlari bo'yicha yuqori ulushga ega hududlar sifatida Sharof Rashidov (37,7 %), Jizzax shahri (16,8 %), Baxmal (9,4 %), Zomin (9,2 %) va G'allaorol (8,1 %) tumanlari qayd etildi.

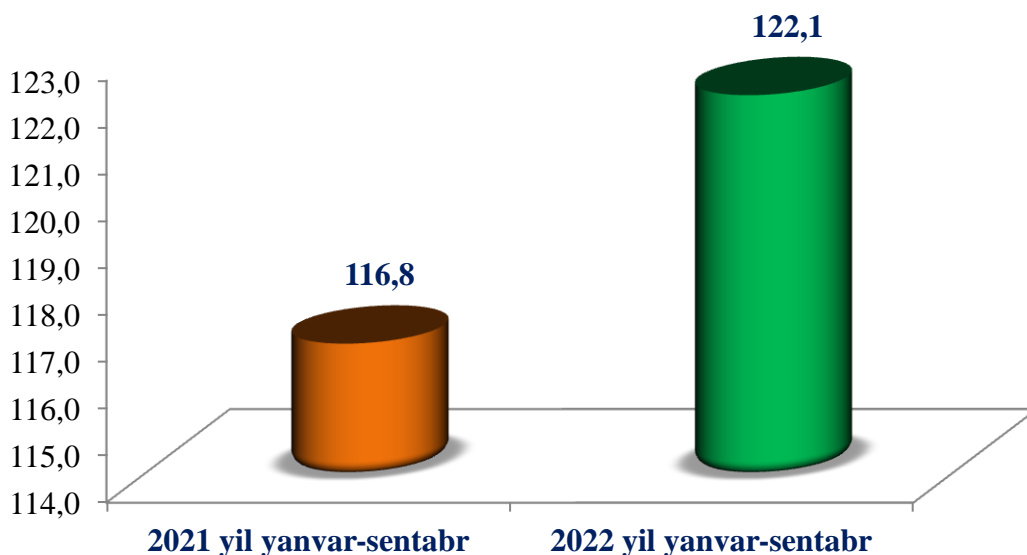
Axborot texnologiyalarining rivojlanishi zamonaviy insonning turmush tarziga sezilarli darajada ta'sir qiladi. Yildan-yilga odamlar Internet va mobil telefonlardan foydalangan holda operatsiyalarni amalga oshirish uchun ko'proq imkoniyatlarga ega bo'lmoqda. Zamonaviy biznesni rivojlantirishda axborot va xizmatlardan real vaqtda masofaviy erkin foydalanish huquqi muhim o'rin tutadi.

Bugungi kunda Jizzax viloyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini (AKT) davlat boshqaruvi tizimida, iqtisodiyotning tarmoqlarida, ijtimoiy soha va odamlarning kundalik hayotida joriy etishni izchil amalga oshirishga qaratilgan keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda.

2022 yil yanvar-sentabr oylarida Jizzax viloyati bo'yicha aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmi 291,8 mlrd. so'mga teng bo'ldi. 2021 yilning mos davriga nisbatan aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining o'sishi 122,1 foizni tashkil etdi.

Jizzax viloyatida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining o'rish sur'ati, % da
(2022 yil yanvar-sentabr)

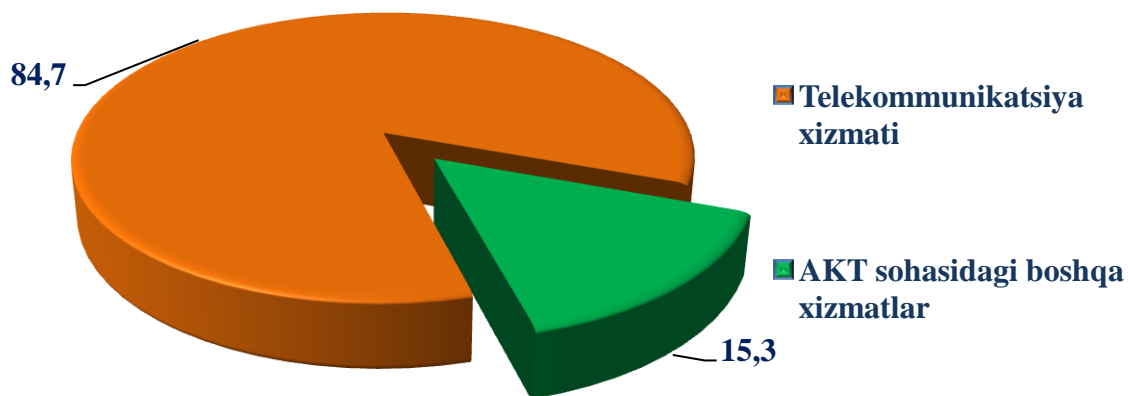

Jizzax viloyatida aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha o'tgan yilning mos davriga nisbatan yanvar-sentabr oyida o'rish sur'ati (122,1 %) qayd etildi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulush (84,7 %) telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, internet, yo'ldosh aloqa xizmatlari va b.q.) hissasiga to'g'ri keladi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari tarkibi, % da
(2022 yil yanvar-sentabr)

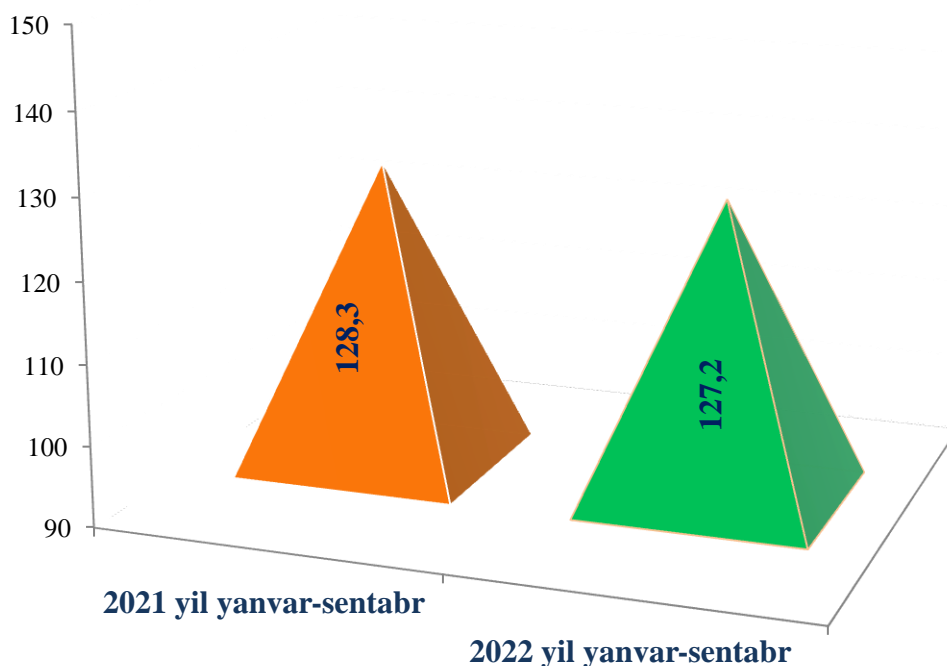
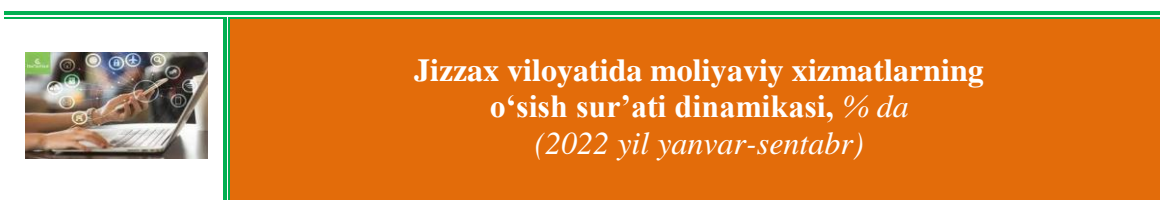

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) va moliya-kredit muassasalari xizmatlari tez rivojlanayotgan xizmat turlari hisoblanadi. Yangi texnologiyalarga va bozorni erkinlashtirish natijalariga tayanib, bu faoliyat turlari hozirgi vaqtda rivojlanishning yangi bosqichi sifatida paydo bo‘ldi va bugungi kunda jamiyatning texnologik taraqqiyoti va iqtisodiyotning globallashtirishida hal qiluvchi rol o‘ynaydi.

Ko‘rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, AKT sohasida innovatsiyalarni joriy etish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida yangi turdagi xizmatlarning paydo bo‘lishi aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmini oshirishga ta’sir ko‘rsatadi.

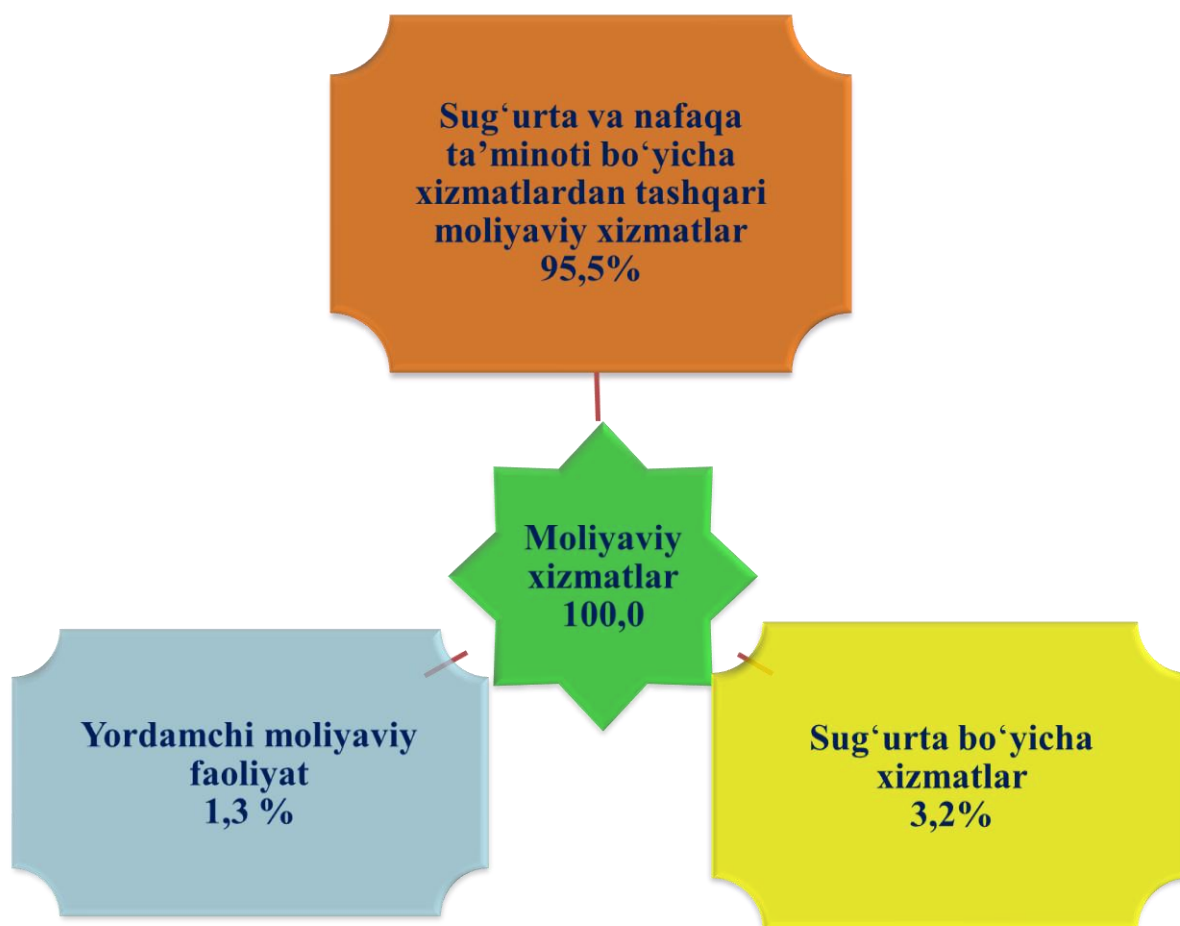
Pul-kredit tizimini isloh qilish dasturida bank tizimini barqarorligini ta’minlash, xalqaro standartlarga muvofiq bank faoliyatini yanada takomillashtirish, qo‘shimcha investitsiyalarni jalb qilish, bank va sug‘urta tashkilotlariga ko‘rsatiladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda yangi xizmat turlarini joriy etish, moliyaviy xizmatlar hajmini yanada kengaytirishga alohida e’tibor qaratilmoqda.

Natijada, 2022 yil yanvar-sentabr oylarida ko‘rsatilgan moliyaviy xizmatlar hajmi 1 592,6 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi, o‘shish sur‘ati 127,2 foizni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlarning tarkibi, % da
(2022 yil yanvar-sentabr)

Valyuta siyosatini erkinlashtirish, shuningdek, istiqbolli investitsiya loyihalarini kreditlash ko'lamini kengaytirish, moliyaviy tashkilotlar tomonidan innovatsion xizmatlar ko'rsatish (kredit berish va depozit hisob raqamlarni ochish bo'yicha elektron xizmatlar ko'rsatish) borasida amalga oshirilayotgan islohotlar moliyaviy xizmatlar hajmining oshishiga ta'sir ko'rsatdi.

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar ulushi (95,5 %) ustunlik qilmoqda. Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta xizmatlarining ulushi 3,2 foizni, yordamchi moliyaviy faoliyat 1,3 foizni tashkil etdi.

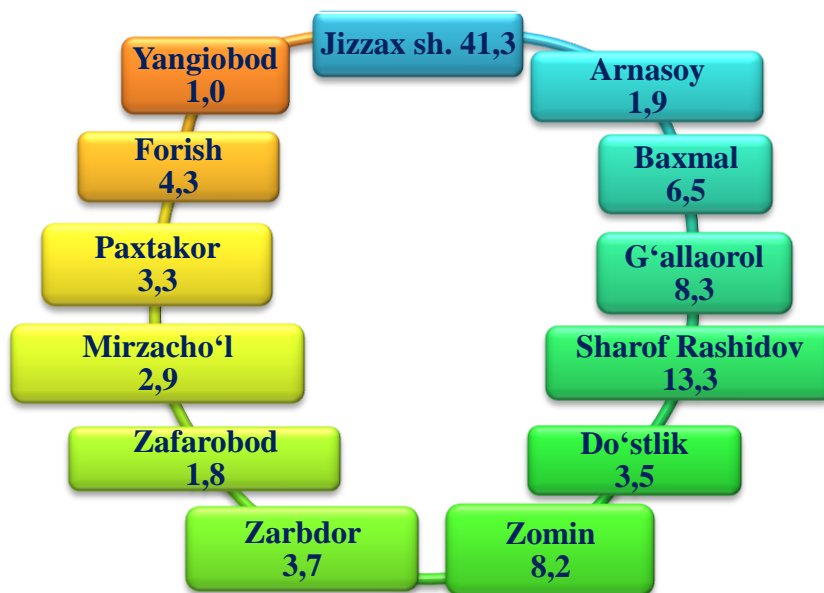
Bozor xizmatlari hajmi va o'sish sur'atining hududlar kesimidagi holati

	Jami			Aholi jon boshiga	
	<i>mld. so'm</i>	<i>2021 yil yanvar-sentabriga nisbatan foiz</i>	<i>Jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi, foizda</i>	<i>ming so'm</i>	<i>2021 yil yanvar-sentabriga nisbatan foizda</i>
Jizzax viloyati	5 844,3	114,7	100,0	4 016,6	112,2
<i>shahar:</i>					
Jizzax	2 412,6	116,2	41,3	12 784,5	112,1
<i>tumanlar:</i>					
Arnasoy	109,1	110,5	1,9	2 293,5	108,8
Baxmal	382,6	119,2	6,5	2 327,3	116,7
G'allaorol	485,8	114,1	8,3	2 692,5	111,6
Sharof Rashidov	777,4	112,2	13,3	3 338,3	110,1
Do'stlik	206,1	119,4	3,5	3 024,4	117,3
Zomin	482,4	111,7	8,2	2 792,8	109,1
Zarbdor	214,2	111,4	3,7	2 349,0	108,7
Zafarobod	102,3	110,4	1,8	1 898,9	108,5
Mirzacho'l	168,2	118,2	2,9	3 236,0	115,8
Paxtakor	193,8	116,3	3,3	2 480,8	113,6
Forish	253,3	110,3	4,3	2 642,7	108,6
Yangiobod	56,5	107,5	1,0	1 936,4	106,0

Xizmatlar sohasining rivojlanishida eng katta ulush Jizzax shahri (41,3 %), Sharof Rashidov (13,3 %) va G'allaorol (8,3 %) tumanlarda kuzatildi.

Jizzax viloyati bo'yicha xizmatlarning umumiy hajmida hududlarning ulushi, % da
(2022 yil yanvar-sentabr)

Ko'rsatilgan xizmatlar umumiy hajmida eng kichik ulushlarni Yangiobod (1,0 %), Zafarobod (1,8 %) va Arnasoy (1,9 %) tumanlari qayd etdi.

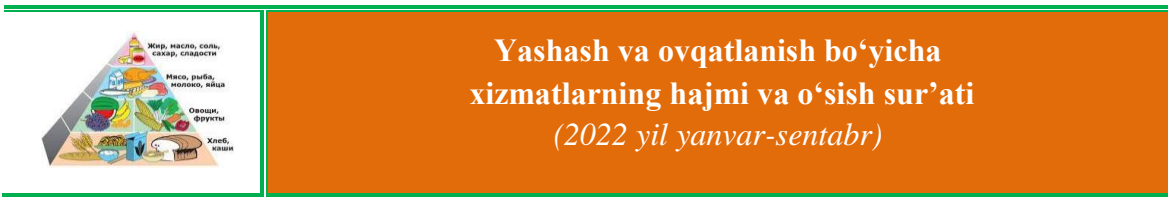
Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha eng yuqori ko'rsatkich Jizzax shahrida (12 784,5 ming so'm) bo'lib, o'sish sur'ati o'tgan yilning mos davriga nisbatan 112,1 foizni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining hududlar bo'yicha hajmi va o'sish sur'ati, % da
(2022 yil yanvar-sentabr)

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlarning eng past ko'rsatkichi Zafarobod (1 898,9 ming so'm), Yangiobod (1 936,4 ming so'm) va Arnasoy (2 293,5 ming so'm) tumanlarida kuzatildi.

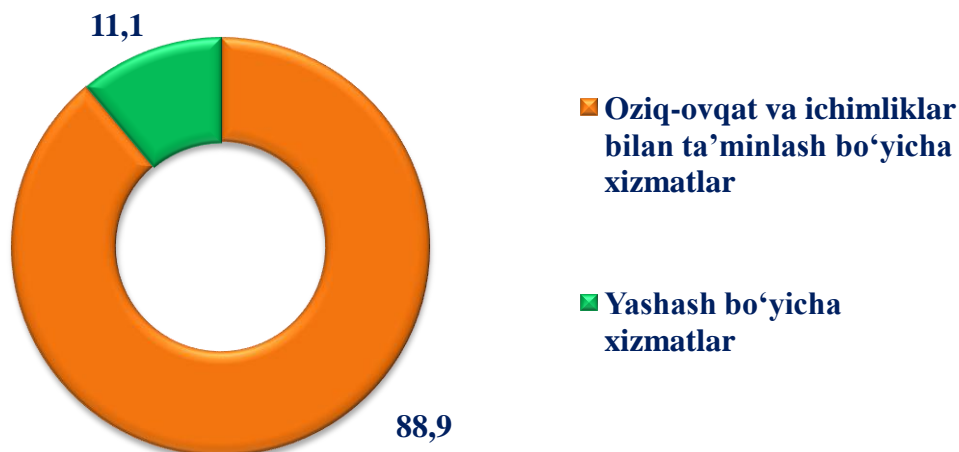

2021 yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati 110,0 foizni tashkil etdi, hajmi esa 37,6 mlrd. so'mga ko'ypaydi va 175,9 mlrd. so'mga yetdi.

Ushbu turdagi xizmatlarning pasayishiga dam olish uylari, bolalar lagerlari, kottedjlar va boshqa dam olish maskanlari xizmatlariga bo'lgan aholining talabi kamayganligi sezilarli ta'sir etganligini qayd etish lozim.

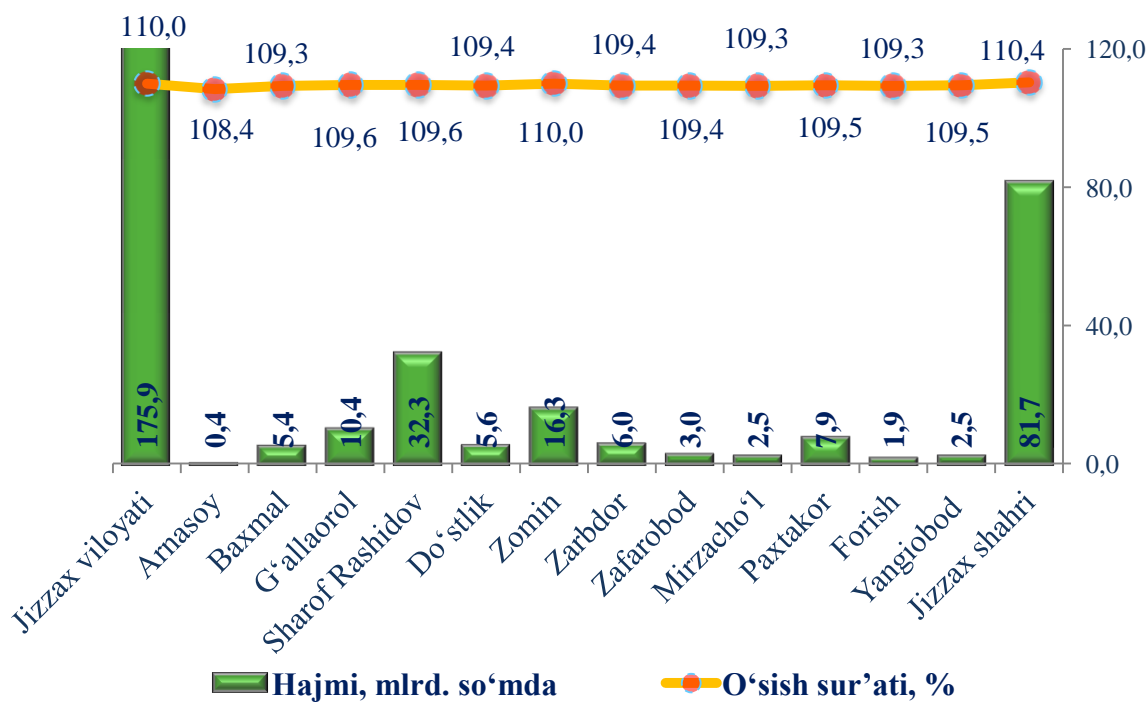
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar tarkibi, % da
(2022 yil yanvar-sentabr)

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar hajmining asosiy qismini oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlarning ulushi (88,9 %) tashkil etadi.

Hududlar kesimida yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'atlari
(2022 yil yanvar-sentabr)

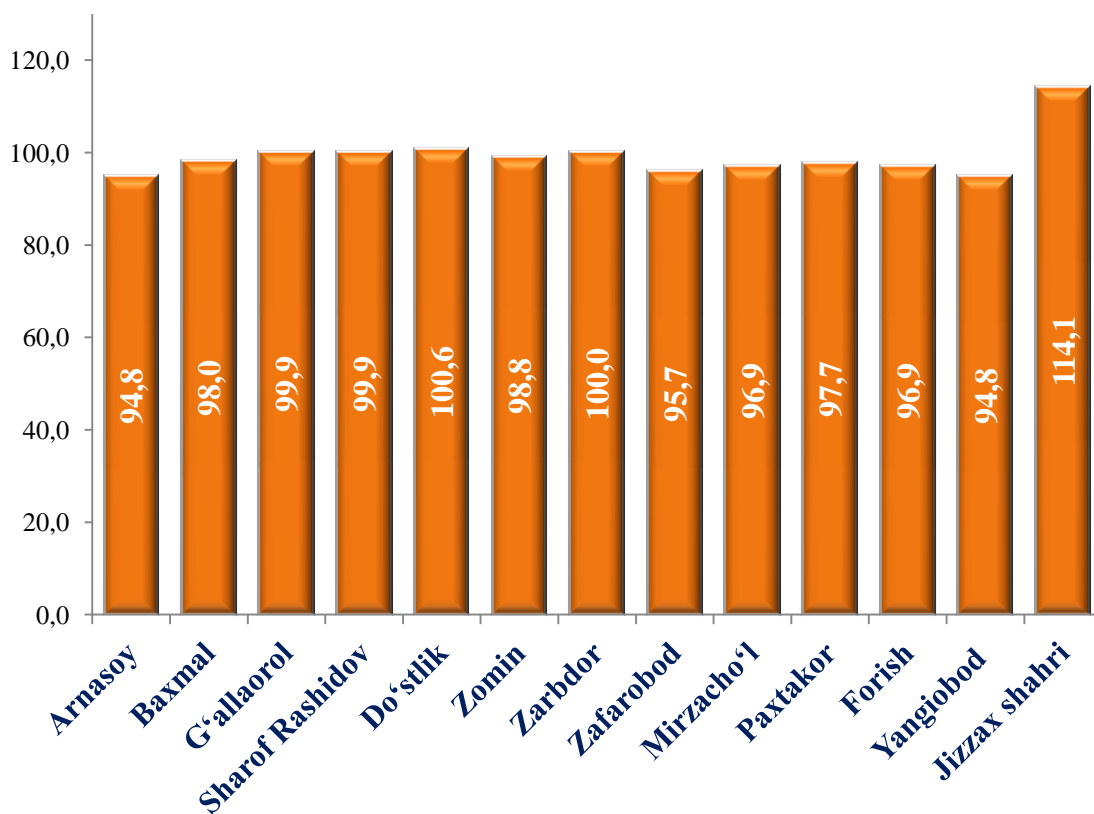

Qayd etish joizki, Jizzax shahrida yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar hajmi o'tgan yilning mos davriga nisbatan 110,4 foizni tashkil qildi.

Joriy yilning yanvar-sentabr oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar jami xizmatlar hajmining 5,0 foizini tashkil etib 290,5 mlrd. so'm, ya'niy o'tgan yilning shu davriga nisbatan 111,8 foizga o'sdi. Hududlar bo'yicha tahlil qilinganda, Jizzax shahrida 114,1 foizga o'sib, bu sohada ytakchilik qilmoqda.

2022 yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha ta'lim sohasida ko'rsatilgan xizmatlarning o'sish sur'ati, % da

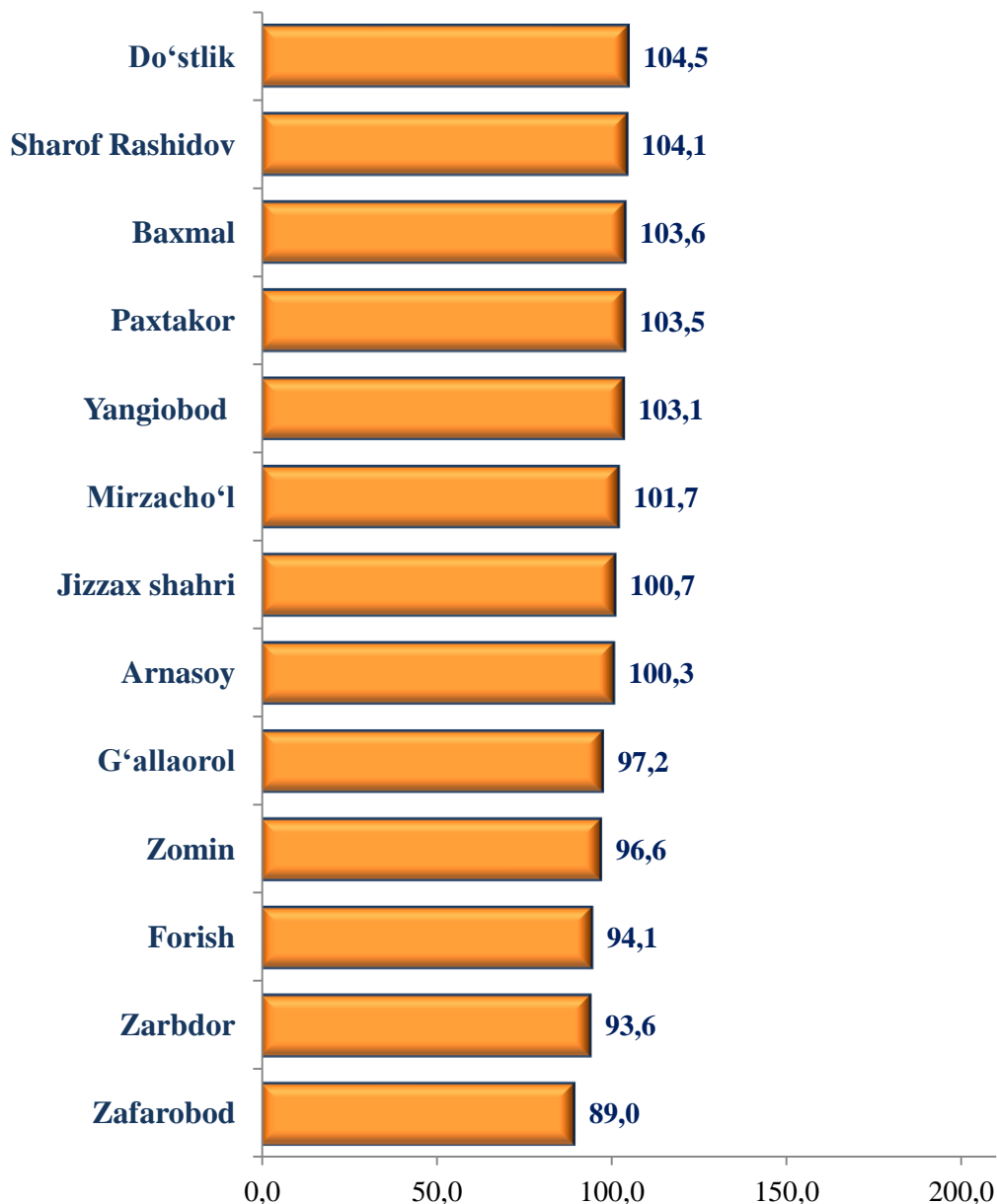
Xizmatlar ko'rsatishning mazkur sohasida nisbatan o'sish sur'atlari Jizzax shahri (114,1 %), Do'stlik (100,6 %) va Zarbdor (100,0 %) tumanlarida kuzatildi.

2022 yil yanvar-sentabr oylarida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar jami 114,3 mlrd. so'mni tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 99,5 foizni tashkil qilib, jami xizmatlardagi ulushi 2,0 foizni tashkil etdi.

Hududlar bo'yicha tahlil qilinganda, eng yuqori o'sish sur'ati Do'stlik tumani (104,5 %), Sharof Rashidov (104,1 %) va Baxmal (103,6 %) tumanida kuzatildi.

2022 yil yanvar-sentabr oylarida sog'liqni saqlash sohasida ko'rsatilgan xizmatlarning hududlar bo'yicha o'sish sur'ati, % da

Sog'liqni saqlash sohasida ko'rsatilgan xizmatlarning hududlar bo'yicha sur'atlari solishtirilganida Zafarobod (89,0 %), Zarbdor (93,6 %), Forish (94,1 %), Zomin (96,6 %) hamida G'allaorol (97,2 %) tumanlari past sur'atlarda ekanligini ko'rishimiz mumkin.

Bunda yuqori sur'atlarini Paxtakor (103,5 %), Yangiobod (103,1 %) tumanlari va Mirzacho'l (101,7 %) misolbda kuzatisimiz mumkin.